

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenhetedik évfolyam.

24. szám.

Debrecen, 1927 június 11

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Tanárok munkája.

Az Országos Református Tanáregyesület ezévi rendes közgyűlése a szokottnál nagyobb mértékben vonhatja magára az érdeklődést, azért is, mert az egyesület negyedszázados fennállásának jubileuma volt, meg azért is, mert a hatévenként esedékesé váló megújulás is megtörtént s az eddig követett irány általános helyeslésének bizonyosságául székhelyül csaknem egyhangulag ismét Debrecent jelölték ki és nagyon kevés, egyáltalán nem jelentős változtatással, az eddigi vezetőséget állították egyhangú akarattal az egyesület élére. Különös jelentőséggel bír, hogy az egyesület nagynevű elnökét, Dóczy Imrét, aki a múltévi közgyűlésen pedig már elbúcsúzott az egyesülettől, sikerült az elnöki tisztt megtartására rábírní s ezzel a magas látókörrrel irányítás, valamint az egyetértő akarattal kész követni akarás egyaránt biztosított.

Az Országos Református Tanáregyesület nem kizáróan a középiskolai tanárok egyesülete s nem is szabad engedni, hogy azzá válják. A szakzerű szervezkedésnek megvan az alkalma az Országos Középiskolai Tanáregyesületben; ez a miénk valamennyi református tanár közös egyesületéül maradjon meg, ahol otthon érzik magukat felsőbbek és alsóbbak. Nagyon helyes, hogy az éppen most módosított alapszabályok a polgári-iskolai tanárok előtt is megnyitják az egyesület ajtóit és kívánatos, hogy a református polgári-iskolai tanárok valamennyien lépjenek ide be. De a főiskolai tanárok részéről is szeretnénk nagyobb érdeklődést látni, különösen azoknak a református kiválóságoknak részéről, akik hivatásuk szerint a középiskolai tanárképzéssel foglalkoznak. Tudjuk, hogy a

főiskolai tanárok közvetlen érdek-kielégítést még olyan mértékben sem nyerhetnek ettől az egyesülettől, mint a többiek, de a magunk részéről azt hisszük, hogy minden tanítással foglalkozó ember számára mérhetetlen nagy lelki kincs-gyarapodással jár más, ugyancsak tanítással foglalkozó emberekkel való érintkezés és ezek munkájának állandó és következetes figyelemmel kísérése. Úgyszintén azt gondoljuk, hogy különösen épp a magasabb fokon levőknek különös kötelessége olyan érintkezéseket tartani fenn, amelyek ha nekik maguknak nem is, de a köznek mindenesetre hasznosak, — márpedig a főiskolai tanároknak, kivált meg a középiskolai tanárképzéssel foglalkozóknak, nem szabad kételkedniük abban, hogy az alacsonyabb fokon tanítókkal érintkezésükből a közre csak áldásos eredmények fakadhatnak.

De ha nem kizáróan a középiskolai tanároké is ez az egyesület, a dolog természete szerint, már csak azért is, mivel a tagok legnagyobb része ezek közül kerül ki, a középiskolai tanárok adják meg ennek az egyesületnek a jellegét. Azért a nevezetes jubilaris gyűlés alkalmából is leginkább a középiskolai tanárok felé esik a tekintetünk. Kell is, hogy essék és kell is, hogy állandóan foglalkoztasson bennünket a középiskolai tanáraink dolga, mert különben igen könnyen nagy hátramaradás következik be középfokú oktatásunkban.

Nem anyagi kedvezőtlenésekre akarom irányítani a figyelmet. Annál kevésbbé, mert hiszen a tanárok anyagi helyzete most már mondhatni nem is függ mitőlünk. Nem adhatunk kevesebbet, mint amennyit az állam ránk mér s hasztalan adunk többet, mert akkor az állam vesz el. Hanem igenis szeretném a köz-

figyelmet ráfordítani a tanárok szellemi haladásának nagy érdekeire. A mi nagyszerű kultuszminiszterünk törvényt kezdeményezett és alkottatott külföldi tanulmányi ösztöndíjakról és a tudományos munka végzését biztosító külföldi tudományos intézetekről. Ez a törvény azt jelenti, hogy esztendőről esztendőre módja lesz több tudósnek és tudósjelöltnek az állam költségén külföldön élni és magát a tudomány művelésének szentelni. Beláthatatlan nagy jelentősége lesz ennek az újításnak a magyar tudományos élet fejlődésére. Egy másik törvény meg azt biztosítja, hogy a felsőbb iskolákat jeles eredménnyel végző ifjak, egyelőre csak a szolgálatban állók gyermekei közül valók, tanulmányi idejük alatt olyan ösztöndíjban részesülnek, amely a tanulással járó költségeiket általában fedezi. Kiváló kultuszminiszterünk megmondja egyenest és ez a törvényben magában is ki van fejezve, hogy az ösztöndíjknál és külföldi segélyeknél különös tekintettel kell lenni a tanárjelöltekre. Ami megint nagyon böles és nagyon hasznos eljárás.

De itt térek rá a magunk tanárainak, vagy inkább magunk iskoláinak az érdekére. Tegyük fel, amit fel kell tennünk, hogy az itthoni és a külföldi ösztöndíjak elnyerésénél a mi embereink semmiféle hátrátételt nem szenvednek. Nem kell-e attól tartanunk, hogy azokat az ifjakat, akiket az állam a maga költségén neveltet, a maga iskoláiban fogja alkalmazni s a mi számunkra ezekből az állami ösztöndíjas kiválóságokból nem marad? Nem kellene-e tehát nekünk magunknak is gondoskodni arról, hogy a magunk legkiválóbb ifjai számára nevezetes ösztöndíjak létesítéséről gondoskodjunk?

Azután meg arra is kell gondolni, hogy valamelyik tudós tanár, aki már állásban van, kap külföldi tanulmányi ösztöndíjat. A helyét azalatt itthon valakinek be kell tölteni, ami nem megy ingyen. Nem fogjuk kiengedni az ilyen tudóst a maga továbbképzésére, vagy levonjuk a fizetéséből a helyettes díját s talán engedjük nélkülözni az itthon maradt családját. Nyilvánvaló, hogy ilyen lehetőségekre gondolva, kell valamely tartalékot létesítenünk, akár központi, akár intézeti szinten.

Én azt hiszem, ezekkel a kérdésekkel okvetlenül foglalkozni kell és pedig minél előbb. Egyéb anyagi lekötéssel úgy sem tudjuk a középiskolai tanárokat intézményeinkhez kapcsolni. Legalább azon igyekezzünk tehát, hogy lássák és bízzanak abban, hogy az önmaguk

tudományos kifejtése ügyében nincsenek kedvezőtlenebb helyzetben, mint a másféle intézeteknél alkalmazottak. **K. B.**

Párisi levél.

(Folytatás.)

A sokféle szükséghez kívánt, nyomor által szükségessé lett, nemcsak a közönyösség, kétely, de a nyílt vallástalanság, istentelenség ellen-súlyozására, legyőzésére nélkülözhetetlen keresztyén, általában vallásos munkát nemcsak az egyházak végzik, hanem a nagy, jótékony evangélizáló egyletek is. Az egyházak ugyanis az 1905. évi szeparációs törvény szerint csupán a kultuszt biztosító szabad egyesületek. Az egyház vagyona nem lehet több, mint a templom s a papi lakás. Ahol ez megvan, ott mindene megvan az egyháznak, — az állam szerint, s ha valaki hagyományozni vagy adományozni akarna, az ezeket bíró egyháznak — nem tehetné, vagy hiába tenné, mivel az egyház nem jogi személy, nem birtokolhat se ingót se ingatlant a kultusz biztosítására szolgáló javakon felül. A nehézség azonban ott kezdődik, hogy az egyház nem elégszik meg ezen szerepkörrel, élete gúzsba szorításával. Többet akar adni híveinek, gondoskodni kíván az ifjúság gondozásáról, a keresztyénség életformáló hatalmát más úton is propagálni kívánja, egyesíteni akarja az erőket, s le akarja küzdeni a kultusz áldó hatásai alá nem jutó betegek, a magukat az alul kivonó hitetlenek, annak határain túl eső nyomor és szenvedés ezer baját, egyáltalán a bűn csiráit. E munkában három nagy közösség veszi ki a részét: az izraelita, katolikus és protestáns. Mindhárom közösség nem mint hivatalos egyház végzi e tevékenységeket, hanem hívő tagjaiban és által létesít olyan intézményeket, melyek a szükségnek és célnak megfelelnek. Ezen intézmények bírnak a „jogi személy” minden kellékével s bár az igazgatást illetőleg függetlenek is az egyházak szerveitől, szellemileg annak befolyása alatt állanak. Még csak annyit kell megjegyezni az egyházakról általában, hogy az egyház tagjaiban való utánpótlása nem az egyházba beleszületés által történik, mint nálunk, nemis a más egyházakból való áttérítés által csupán, hanem a lelkek állandó táplálása, újra és újra megnyerése, gondozása által. Az egyház csak azoknak ad vallástani tanítást, akik azt igénybe akarják venni. Az így készségeket ismert gyermekeket nem hagyja tovább magára, hanem a konfirmációs oktatás után az ifjúsági egyleten, majd valamelyik más tevékenységen át viseli gondját, ad neki munkát, pasztorálja nemcsak őket, hanem szüleinek családját s majd az övét is. Nehéz munka ez, de egyedül eredményre vezető, mivel itt még a tradíció, a múlt sem tartja össze a lelkeket, mint Genfben.

Az említett három egyház közül a két elsővel röviden végezhetek, mivel azoknak közelebbi megismerése nem tartozik sem e helyre, de tanulmány-utam keretébe sem, mivel az a francia protestánsizmus megismerése volt. Mégsem mehetek el szó-

nélkül ezek mellett. Egyrészt azért, mivel Lecerf lelkész s dogmatika professzor úrnak megígértém, hogy említést teszek a párisi zsidóság nagyarányú szeretet s népgondozó munkájáról, melyet nemcsak maguk, fajtestvéreik, hanem vallás s nemzetiségre tekintet nélkül végeznek s másrészt pedig nem lehet említés nélkül, hagyni a francia katholicismus óriási propagatív munkáját a munkásság körében, mellyel azt a maga számára megszervezni, megtartani igyekezik. Evangélizáló esték, konferenciák, esti előadások, az egyetemi hallgatóság általi ráhatások, szociális, jóléti intézmények, egymásra ügyelés, a munkásság gyermekeinek gondozása az új katholicismus eszközei. Olyan fegyverek, melyekkel eddig nem küzdött a katholicismus, de megértvén a kor szükségét ma nagy sikerrel harcol az ellenfél fegyvereivel, épen úgy, mint az ellenreformáció idejében.

A protestáns egyházak a közös cél, a közös védekezés érdekében a „Francia Protestán-ok Szövetségé”-be tömörültek már 1905-ben a szeparáció esztendejében, azóta már többször megújították e szövetséget, (1909, 1919, 1924.) Ha kissé közelebbről megnézzük e szövetség tagjait, — úgy kissé el fogunk csodálkozni. E „Fédération” tagja nemcsak a két nagy protestáns egyház a református, lutheránus, hanem a szabad evangéliumi egyházak, az ev. methodista, meth. püspöki egyház, a francia baptista egyház is (!), sőt a „Központi Evangélizáló Egylet” által alapított s felügyelete alatt álló egyházak újabban pedig az Elzász és Lotharingia területén levő ref. és lutheránus egyházak is. Nem szabad azonban elfelednünk, hogy a református egyház név alatt tulajdonképen három egyház él és működik Franciaországban. Az egyik az evangéliumi ref. egyház hitvallásának bázisául atyáival, a lapochelle-i hitvallással, a reformáció összes egyházaival együtt valja: „a szentírásnak hit dolgában feltétlen tekintélyét, a Jézus Krisztusban való hit általi váltáságot, ki Isten egyszülött Fia, ki meghalt bűneink miatt s feltámasztatott megigazulásunkért.” A református egyház e hitvallást is megszorításnak tartja magára nézve s csak a Jézus Krisztus általi megváltást fogadja el közös alapul, egyebekben pedig érvényben tartja a szabad vizsgálódást s az Isten adta szabad egyéniség bizonságtévő jogait. A harmadik ref. egyház a független ref. egyház, melyet a skót puritán, független egyházakhoz hasonlíthatunk. Ezeket kívül még számos, egyik egyházba sem sorolható független egyház van, személyek vagy elvek körül csoportosult hívekkel. Az összes protestánsok száma 1,000.000 körül van, bár ezen adat nem pontos, mivel az állam nem tartja nyilván a polgárai vallását. Legerősebb prot. felekezet az ev. ref.

A „Société centrale Evangélique” 75 év alatt 109 gyülekezetet formált az egyházak számára s ma 60 helyen tart lelkészt, 103 helyen készíti elő a gyülekezeti élet kereteit s 15 fürdővárosban tart lelki szolgálatot s ad lehetőséget, hogy az idegen ajkúak a maguk nyelvén hallhassák az ígét. (Egy lelkészi állást a mi munkásainknak is szervezett Észak-Franciaországban, most e posztot Párisba szeretné áthelyezni s ott szerveztetni egy magyar

református vagy protestáns egyházat. Benignus úrban megvan erre a legteljesebb jóakarát, csak a mi vezetőségünkben is lenne egy kevés áldozatkészség, gyorsaság, no meg egy odavaló ember!) A „Mission Populaire Evangélique” az ige után vágyódó, annak hatásai iránt érzékenyebb, a lelki-testi támogatásra annyira rászorult munkásság körében végez úttörő, felbecsülhetetlen munkát. Több beszélgetésből, kivált ezen egylet egyik vezető emberével való eszmecsere során megállapíthattam azt, hogy a francia protestántizmusnak az intelligens osztállyal van a legkevesebb baja, az a legmegértőbb, azután épen a munkás osztály a leginkább hozzáférhető a gyermekgondozás, személyes pasztorálás, szociális intézmények által. Legnehezebben megnyerhető a polgári társadalom, mely elegendő földi jókkal bír, önelégült s fél felvilágosodásában vakon hisz az ész eddigi s ígért vívmányaiban. A munkássággondozó, ezen egylet a napközi otthonok; a feladatait otthon elvégezni, leckéit megtanulni nem képes gyermekeknek nyújtott tanulószobák, őket vezető instruktorok; a délben hazamenni nem képes, otthon hiján levő nőknek adott konyhával (hol ételüket elkészíthetik) ebédlő, társalgó, könyvtárral; nyári üdülőkkel, építő iratokkal, előadásokkal stb. fejt ki hatalmas munkásságot. Három hajójuk járja az ország partjait, hogy eleget tehessenek a matrózok, parton elszórtan lakók lelki-testi szükségének.

Az üdv hadseregének munkássága szintén a protestántizmus erejét hirdeti. Két hatalmas palotája van Párisban, az egyik a nép, a másik a nők palotája, az előbbiben 350 szoba áll a férfiak rendelkezésére s lehető legolcsóbb árban. A múlt évben 131,242 szállást adtak 467,449 adag ételt osztottak ki a 12,132 személynek adtak kisebb-nagyobb segélyt. A nők körében hasonló munka folyik. Felkeresik a szállás nélkül az utcán alvókat, fűtött szobát adnak a napközben sohva be nem térhető, pénztelen idegennek, munkásnak. Kissé túl katonás a rend. Csak vasárnap délután adnak felvilágosítást a munkáról, mutatják meg az épületeket s az általuk segített emberekkel is nem mint testvérükkel, de mint engedelmeskedni köteles alattvalókkal tárgyalnak. Ez bizonyára túlzás előttünk, de ők a rend érdekében teszik ezt.

Ha a francia protestantizmus eddig ismertett aktivitásához odaszámítjuk a patronage, börtöngondozás munkáját, népbűnök elleni harcot a sajtó, könyvterjesztésen, főleg a biblia propagálásán át (e mozgalom jelszava: minden családban legyen egy biblia, mindenki számára külön evangélium), ha át tudnók tekinteni a jótékonyági intézetek seregét; ha meggondoljuk, hogy a francia protestántizmusnak akkora a missziói ereje, hogy ma már van annyi protestáns a gyarmatokon, mint az anyaországban (8 missziói területen 256 misszionárius dolgozik s évente a frankok millióit igényli e munka: csak csodálattal tekinthetünk e bár sok nehézséggel, anyagi gonddal küzdő, de mégis oly sok áldást terjesztő francia egyházra s keresnünk kellene a vele való kapcsolatokat, hogy a mai kor kívánta s általuk kipróbált eszközöket mi is elsajátítsuk és helyzetünk, nemzeti jellegünknek megfelelően oltalmazhassuk azokat.

Az oly szépen, mintaszerűen megszervezett francia protestáns egyházak mellett pásztor nélküli, szétszórt nyáj képét mutatja az a 4—5000 magyar protestáns, kik Párisban laknak. Kéthetenkénti istentisztelet, ünnepek alkalmával urvaország, amit a párisi magyar református egyház tud adni híveinek. Husvét első napján prédikáltam e körülbelül 30 tagu kis gyülekezetnek, melynek tagjai szeretettel tárgyalnak el összejövetel előtt, után, de maguk erejéből nem tudnak a kezdet stádiumán túlmenni. Ha mi eleven kapcsolatokat akarunk francia protestáns testvéreinkkel, meg kell csinálnunk, még áldozatok árán is a párisi magyar lelkészséget, ki szemmel tartaná az egész Franciaországban lakó református magyar híveinket, dolgozna a francia protestáns lapokban, összeköttetésbe tudna jutni az ottani egyházi s tudományos körökkel.

Hogy ennek minden lehetősége megvan, erre bizonyosság az én személyes tapasztalatom is. A nagy evangélizáló egyletek vezetői, lelkészek, professzorok a leglelkőtelegzőbb figyelemmel voltak segítségemre nem is hivatalos csak privát, a megismerés vágyától inspirált tanulmányutamon. Örültek ezek az emberek, hogy van magyar protestantizmus, kálvinizmus, hogy az megismerni vágyik az ő életüket, tevékenységeiket. J. Pannier, a legnagyobb református könyvtár s kéziratgyűjtemény igazgatója amint megtudta, hogy van valami reláció a Prot. Szemlével, legújabb művét azonnal ideadta, ismeretetés végett a Prot. Szemle számára, (mihelyt alkalmam lesz azonnal megteszem mindkettőt). Aug. Lecerf pedig amint megtudta mi a tanulmányozásom célja, azonnal meghívott a francia protestánsok mulhausei egy hetes konferenciájára, miről is legközelebb referálok. **Dr. I. E.**

Egyház

Püspöki látogatás a szatmári csonka-egyházmegyében.

II.

A Nagycsónka elűltött éjszaka után, mely alkalomból a kedves lelkészesaládon és másokon kívül a római katólikus vallású tarcali Szomjas Lajos nyug. földművelésügyi államtitkár is résztvett a szives vendéglátásban, másnap május 30-ikán, délelőtt Csengersimába ment át a vizitáció, ahol megnyugtató állapotokat talált. A délután ugyan ezen napon Komlód-Tótfalunak volt szánva, hol a kiváló fiatal lelkipásztor és hozzá hasonló igazi papi lelkületű neje sok családi megpróbáltatás és nagyon nehéz anyagi viszonyok között is példás buzgósággal teljesítik szent tisztüket. Nemcsak a kicsiny, de hűséges és jólelkű gyülekezetet gondozák odaadóan, de mondhatni, körülöttük alakult ki egyike a megújuló szatmári egyházi élet legörvendetesebb jelenségeinek, az nevezetesen, hogy a környékbeli lelkészesaládok, mintegy 6—8-an valóságos családi kapcsolatban élnek egymással;

rendszeres jótanácsaikkal s egyébként is megható szeretettel összejöveteleket tartanak; egymást imádásaikkal, támogatják. Május 31-ikén reggel különösen díszes külsőségek között volt a bevonulás Porcsalmára, e régi, híres kuruc gyülekezetbe, amelynek neve elválhatatlan kapcsolatban van az itteni katedrálból püspöki székbe emelkedett Kiss Áron nagy emlékével. Az ő távozása óta a gyülekezet sok viszontagságon ment át, amelyeknek még mostan sincsen végük, minthogy jelenlegi lelkipásztorja betegsége miatt ez idő szerint is távol volt. Azonban remélhető, hogy különösen az istentiszteleten elhangzott hatalmas püspöki intelmek nagy erővel fogják a gyülekezet lelkét és életét az óhajtott jobb jövő felé terelni. Ennek a jobb jövőnek különben Porcsalmán a feltűnően szép magyar típusú gazdasaládok mellett hivatott munkára a nagyszámú ősnemes kálvinista földbirtokos család is. Az ünnepi tisztelgések során különösen jó benyomást tett Mitró görög katólikus esperesnek helybeli egyházközsége és kerülete nevében mondott magas szempontú, igazi hazafias és testvéri gondolkozásra valló üdvözlő beszéde. Itt jegyezzük meg, hogy Porcsalmára menet a püspök úr és kísérete rövid látogatást tett Madassy Dezsőnek, az egyházmegye volt gondnokának pátyodi kúriáján. E napnak délutánja Rápolton telt el, hol az egykori honvéd theológus és debreceni segédlelkész, Kalmár Dániel, ifjú lelkes odaadással és szép eredménnyel pásztorolja a kicsiny gyülekezetet, amely nagy szegénységében is példás odaadással és feltűnően nagy áldozatkészséggel áll a Krisztus zászlaja körül. A kedves fiatal lelkipásztor itt is nagy segítségére van férjének a gyülekezetgondozásban; amellet a polgári község érdemes vezetősége püspök úr előtt igen nemes felfogásra valló kijelentéseket tett a községnek a református egyházakat támogató készségéről. Június elsején reggel Fülöpös következett, ahol a beteges, öreg lelkipásztor szintén távol volt s helyette fia, a szomszéd géberjéni lelkipásztor fogadta a vizitációt, amely eléggé megnyugtató állapotokat talált itt is, noha a gyülekezeti munka a tisztos lelkipásztor elerőtlenedése miatt kevésbé szétágazó. Rögtön ezután Fülöpös-Daróc vizsgálatot meg lehangoló eredménnyel, de avval a reménnyel, hogy a püspöki intelmek hatása alatt, vagy egy, vagy más módon hamarosan be fog következni a kedvező változás, amelyre ez a gyülekezet már rendkívül magas egyházi terhei miatt is érdemes volna. A délután nagyobb része és az este a szintén nagyonközei Géberjénben telt el, ahol a vizitáció egyéb kedvező jelenségek mellett különös örömmel tapasztalta, mily odaadó és finomlelkű, nagy és sokoldalú tehetségű, de szintén gyöngye egészségű lelkipásztor a község két földesura, a római katólikus Jákey László, a felsőház tagja, ki a község bejáratánál felállított diadalkapunál maga üdvözölte az előjáróság élén a püspök urat, meg a református Ujfalu Lajos egyházmegyei tanácsbíró, ki nagy szeretettel és lelkesedéssel vezette a püspök úr elé a presbitérium küldött-ségét, mint helyi főgondnok, s ki már megelőzőleg

is az út nagy részében hasznos és kedves tagja volt a püspök úr kíséretének. Az ő közeli kastélyában volt a vizitáció barátságos vacsorán s püspök úr és a főjegyző éjjeli szálláson. A vacsora alatt kellemes meglepetést okozott a szomszéd Ökörítő egyházi dalárdája, melynek tagjai a fásasztó napi munka után a nagy melegben négy kilométert gyalogoltak, hogy a püspököt néhány művésziesen előadott régi szép kuruc nótával és egyebekkel köszönthessék agilis lelkipásztoruk vezetése alatt. Másnap, június 2-ikán, hajnalban a püspök úr a főjegyző és a titkár kíséretében visszautazott Debrecenbe, a másnapi ünnepeken közvetlenül és többszörösen lévén érdekelve. Ezzel a fásasztó, de lelkileg nagyon termékenynek ígérkező körut első turnusa Isten segítségével véget ért.

Notarius.

Külföld

Doumergue Gastont, a francia köztársaság elnökét, angliai útja alkalmából az angol protestáns egyházi sajtó élénk rokonszenvvel üdvözölte, megjegyezvén róla, hogy ő az első protestáns ember, akiből (ha a katolizált IV. Henriket nem számítjuk ide) francia államfő lett s egyszersmind elmondván, hogy az elnök családja a legrégebbi hűnotta családok egyike, amelynek tagjai ma is „szilárdul ragaszkodnak hitükhöz.” Az egyik francia egyházi lapnak (Evangile et Liberté), bármennyire örvend egyébként az angol részről megnyilvánuló testvéri rokonszenvnek, van bátorsága erre megjegyezni. „*Tartozunk az igazságnak azzal a kijelentéssel, hogy a Doumergue-család tagjai között nem éppen a köztársasági Elnök úr az, akiről leginkább el lehet mondani ezt a szilárd ragaszkodást az ősi hithez.*” Vagyis a francia reformátusok között nem axioma az, hogy magas közeleti pozíció vagy történelmi név, esetleg a kettő együtt már *okvetetlenül és magától értődőleg* szilárd református hit-hűséget is jelent, pláne olyat, amely az egyház ügyeibe való vezető beleszólásra is feljogosítana.

Új „boldogok” lesznek valószínűleg rövidesen X. Pius pápából — akinek ily megtisztelését első sorban a jezsuiták mozgatják — meg a nemrég elhalt Mercier belga kardinálisból, aki állítólag máris kultusztárggyá lett Belgiumban s ereklyéivel és a hozzáintézett imádságok „meghallgatásával” csodás gyógyításokat eredményez. Urunk Jézus Krisztus már ezelőtt 1900 évvel boldoggá avatott minden igazi keresztyént. Mt. 5: 1—12.

Franciaország elnéptelenedésére szomorú világot vetnek azok az adatok, amelyeket egy, a szenátusban elhangzott interpellációra, maga Herriot közoktatásügyi Miniszter bocsátott nyilvánosság elé: hogy t. i. jelenleg 1182 állami elemi iskola áll, teljesen növendék nélkül s 1476-nak van 6-nál kevesebb növendéke!

A legújabb porosz felekezeti statisztika (1925 közepéről) így fest: majdnem 25 millió protestáns (64,93%), majdnem 12 millió katolikus

(31,32%), 2,54% felekezetenküli, 1,6% zsidó, 1910-ben a felekezetenküliek aránya még csak 0,42% volt.

A londoni rádióállomás minden vasárnap este közöl egy bibliai áhítatot. Ezt az áhítatot a f. évi március hó 13-ikán, saját kérésére Ramsay Macdonald, az angol szocialista munkáspárt elnöke, volt miniszterelnök tartotta. A „Freidenter” (Szabadgondolkodó) c. német ujság, ezen való felháborodásában „mesemondónak” nevezte a bibliás angol szocialista vezért és csodálkozását fejezte ki az izlésének ekkora eltévelyedése fölött!

A német iskolákban 1911—21 között a katolikus növendékek száma az elemiekben 1,8%-kal, a középiskolákban 5,2%-kal, a főiskolákban 4,1%-kal növekedett, amíg ugyanez idő alatt a protestánsoké 2,8%-kal, illetőleg 5,1%-kal és 3%-kal fogyott. Nagyon jellemző adat a német katholicizmus kulturális előretörésére.

Coolidge elnök a Bibliáról a következő nyilatkozatot tette egy washingtoni bibliakörben: „A mi társadalmunk és kormányzatunk annyira a Biblia tanításainak alapján nyugszik, hogy mindakettőt nehéz volna fönntartani, hogyha a Biblia tanításaiba vetett hit elveszitené országunkban a maga ténylegesen uralkodó jellegét. Ahol a Biblia megjelenik, ott fölemelkedik az emberi együttélés egész színvonala.”

ri.

Halottaink

Korocz József tiszaberecei református lelkész, egyházmegyei tanácsbíró, életének 62-ik évében hirtelen elhunyt. Áldott legyen emlékezete!

Puskás János látrányi református lelkész 84 éves korában, 62 évi lelkészi szolgálat után elhunyt. Az Úr kötözzé be a megszabott szíveket!

Különfélék

Főméltóságú Kormányzó úr és gróf Bethlen István miniszterelnök úr üdvözlő táviratai a Református Nagygyűlés Elnökségéhez: *Magyarország kormányzójának kabinetirodája. 2783—1927.* A Kormányzó úr főméltósága a Budapestben, 1927. évi május hó 21. és 22-én egybesereglett református Nagygyűlés hazafias hódolatát örömmel fogadta és a jóleső figyelemért meleg köszönetét nyilvánítani méltóztatik. Főméltósága ez alkalommal kifejezést adott ama bensőséges óhajának, hogy a Nagygyűlésnek a nemzeti eszme és a keresztyén gondolat szolgálatában kifejtett lelkes fáradozását minél több siker kísérje Isten dicsőségére és a hazá javára. Erről van szerencsém a méltóságos és főtiszteletű Püspök urakat tisztelettel értesíteni. Budapest, 1927. évi május hó 25. napján. **Dr. Uray István**, a kabinetiroda h. főnöke. —

Budapesten, e hó huszonegyedikén és huszonkettedikén egybesereglett Első Országos Református Nagygyűlés nevében hozzám intézett jóleső üdvözlő táviratért fogadja méltóságos és főtiszteletű Püspök úr és tolmácsolja, kérem, hálás szívből jövő köszönetem nyilvánítását. *Gróf Bethlen István*, m. kir. miniszterelnök.

Az Országos Református Tanáregyesület közgyűlése június 8-án volt Kecskeméten, a főgimnázium gyönyörű dísztermében. Dóczi Imre hatalmas elnöki megnyitója után Ravasz László püspök, Muraközy Gyula lelkész, Szigethy Lajos, az ág. hitv. ev. tanárok elnöke és Nyúl Tóth Pál városi tanácsos mondtak igen szép üdvözlő szavakat. S. Szabó József alelnök az egyesület 25 éves történetét ismertette, dr. Papp Ferenc és Marton Sándor értékes felolvasásokat tartottak, aztán tisztújítás következett.

A magyar Biblia 1926-ban. A Bibliatársulat kimutatása szerint 1926-ban 48,639 magyar Biblia fogyott el. Előző évben 29,145. Isten dicsőségét ezek a számok is mutatják.

A keresztyén leányegyesületek országos konferenciája június 24—27. napjain lesz Debrecenben. Szép reménységgel tekintünk a konferencia elé, melyen az egész ország leányai tesznek bizonyosságot keresztyén hitükről és hazaszeretetükről.

A pünkösti legáció a pénztelenség következtében meglehetősen gyengébb volt, mint a husvéti; így megtörtént az is, hogy egyik-másik nagy legációban jóval kevesebb volt a legátum, mint husvétkor. Legjobb legációk voltak: Gyula, Kisújszállás, Karcag, Fehérgyarmat, Kunhegyes.

A debreceni egyetem új dékánja. A debreceni egyetem fakultásai megválasztották jövő évi dékánaikat. A hittudományi kar dékánja dr. Lencz Géza, a jogi és államtudományi karé dr. Marton Géza, az orvosi karé dr. Elischer Gyula, a bölcsészeti karé dr. Rugonfalvi Kiss István lett.

Lelkészválasztás. A dunapataji református gyülekezet Máthé Ákos nagytótfalusi lelkészt választotta meg lelkipásztorául. Isten áldását kérjük az új lelkészre és gyülekezetre.

Református teológus konferencia. Június 29.—július 2-ig a magyarországi református teológiai akadémiák ifjúsága Kaposváron tartja konferenciáját.

Vallásos estély a Kossuth uccal templomban. Lélekemelő vallásos estély volt pünköst első napján d. u. 5 órakor a Kossuth-utcai templomban. Bibliát olvasott és imádkozott Hegedüs Kálmán s.-lelkész. Prédikált dr. Erdős Károly lelkész-köz-

intézeti igazgató. Solo-éneket adott elő Kálmán Erzsike, Szabó Emil zeneiskolai tanár orgonakísérete mellett. Szabolcska Mihály költeményeiből szavalt Csürös Ferike. Utóimát mondott Baja Mihály lelkész. Ezzel az alkalommal véget ért a vallásos estélyek sorozata. Ősszel azonban újra vallásos estélyek fognak tartatni, tekintettel a hívek igen nagy érdeklődésére. A vallásos estélyek az erkölcsi haszon és Isten gazdag áldása mellett jelentékeny alapot teremtettek a Kossuth-utcai templom belső kifestésére. A vallásos estélyek létrehozása és ügyes megrendezése Baja Mihály Kossuth uccai lelkész és Madar Zoltán s.-lelkész érdeme.

Tanárképző internátus. A debreceni ref. kollégiumnak a debreceni tudományegyetemmel kapcsolatos tanárképző internátusában az 1927—28. tanévre több kedvezményes hely kerül betöltésre. A tanárképző internátusi tagság lakás és élelmezés élvezetével jár. Évi ellátási díj 112—125 P. Ha a felvett tanárjelölt az egyetemen a maga hibáján kívül tandíjmentességet nem kap, egyetemi tandíjának legalább felét a tanárképző-alap fizeti. A modern nyelvi szakos jelöltek a nyári szünidőben külföldi tanulmányi segélyben részesülnek. Az internátusba olyan kiválóbb ref. vallású tanulók vétetnek fel, akik a most végződő tanévben tesznek középiskolai érettségi vizsgálatot és a jövő tanévben lépnek az egyetemre. A sajátkezűleg írt folyamodványok a tanárképző internátus gondnokságához intézendők és folyó évi augusztus 15-ig a ref. kollégium igazgatóságához Debrecenbe küldendők. A folyamodványhoz mellékelni kell az V., VI., VII. és VIII. osztályról szóló évi bizonyítványok és az érettségi bizonyítvány hiteles másolatát, a születési anyakönyvi kivonatot, a szülők vagyoni állapotáról szóló hatósági bizonyítványt, hatósági orvosi bizonyítványt arról, hogy a folyamodó tanári pályára alkalmas és a folyamodó címére megcímzett levelező-lapot válasz céljára. A folyamodványban jelezni kell a folyamodó lakás-címét, atyjának vagy gyámjának nevét és polgári állását, a szaktárgyakat, amelyeket a jelölt választani kíván és azt, hogy milyen és mily fokú nyelvismeretei vannak.

Angol köztisztviselő nem lehet tagja oly szervezeteknek, melyek az általános szakszervezeti szövetség kötelékébe tartoznak.

Lelkész- és tanítói konferencia Tiszaszalkán. A beregi református egyházmegye lelkészegyesülete és református tanítótestülete június hó 8-án közös konferenciát tartott Tiszaszalkán. A gyűlésen részt vettek Fekete Gyula egyházkerületi belmissziói lelkész, Bereczky Albert, a „Hit és Szolgálat” főtáskára és Tildy Zoltán tahitótfalui lelkipásztor.

A Debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesületben eszperantó tanfolyam nyílt szép érdeklődés mellett.

Az Országos Református Tanítóegyesület balatonalmádi üdülőházának építkezése megkezdődött s ezzel a sok nehézséggel küzdő szeretetmunka a megvalósulás stádiumába jutott.

Zászlóavatás a kecskeméti református tanítóképző-intézetben. A kecskeméti református tanítóképző-intézet június 12-én tartja meg záróünnepélyét, melynek keretében avatja fel búcsúzó növendékei által adományozott fehérsejtem intézeti zászlóját. A zászlóavatást dr. Ravasz László püspök végzi, a zászlóanya pedig dr. Ravasz Lászlóné lesz.

Negyvenéves lelkészi jubileum. Apostol Bertalan, szirmai lelkész a napokban ünnepelte lelkészi működésének 40 éves fordulóját. Az egyházmegye nevében az esperes üdvözölte, míg gyülekezete a szeretet és hála sok jeleivel halmozta el az agg lelkipásztort.

A Dunántúli Református Papnék konferenciája június 14-én megyen végbe Pápán.

A Komáromi Református Ifjúsági Egyesület június 12-én ünnepli fennállásának 30 éves fordulóját. Ünnepi beszédet Balogh Elemér püspök tart.

A Református Leánynevelő Intézet kebelében alakult „Volt Iskolatársak Szövetsége“ június 19-én, d. e. 11 órakor tartja alakuló közgyűlését. Debrecen város közönségének figyelmét bizonyára nem kerülte el az a lelkes és eredményes munkásság, melyet a még zsendülőben lévő „Volt Iskolatársak Szövetsége“ már eddig is kifejtett. Ez az egyesület, melynek tagjai eddig úgyszólván szervezetlenül, inkább csak a nemes cél közös átérzése által összetartva, működtek, elhatározta, hogy rendszeresített, miniszterileg jóváhagyott alapszabályokkal bíró dolgozó egyesületté alakul, melynek legfőbb célja az iskola szegénysorsú tanulóinak segítése lesz. Ez a szép törekvés bizonyára megértést és támogatást fog találni Debrecen város azon asszonyai és leányai körében, akik ebben az intézetben töltötték gondtalan és reményteljes gyermeki s ifjú éveiket. Ezek a volt növendékek — habár ma már csaknem mind a kenyérkereső élet vagy a családanyság gondjainak osztályrészesei — lehetetlen, hogy, mégis összetartozást ne érezzenek azzal az iskolával, melynek padjaiban szerezték a tudást és szívták magukba azt a rendíthetetlen, puritán erkölcsi felfogást melyre támaszkodva megállják helyüket az élet küzdelmeiben. Kell, hogy a magukénak tekintsék az iskolát ma is, gondja-baja és céljaival együtt. Bizonyára örömmel nyújtják most is segítségüket az intézet azon emberbaráti és hazafias céljainak eléréséhez, hogy szegény, támogatásra érdemes fiatal leányokat tudáshoz, műveltséghez juttasson. Az intézet vezetősége és a végzett tanulók egy csoportja, mint kezdeményezők abban a reményben, hogy ennek az egyesületnek nagyszámú tábora lesz s nem felejtkezve el a mai nehézségi körülményekről sem, előre is elhatározta, hogy a tagokra igen kis terhet fog róni. A sok oldalról jövő csekély áldozat azonban egyetértéssel és összetartással hatalmas, áldásthözó erővé fejlődik. A Volt Iskolatársak Szövetségének eddigi vezetősége tehát arra kéri a volt Dóci-növendékeket, hogy ne tagadják meg ezt a csekély, de szeretetből fakadó áldozatkésztséget és jelenjenek meg teljes számban a június 19-én d. e. 11 órakor az iskola dísztermében ünnepélyes keretek között tartandó alakuló közgyűlésre.

Magyar misszionáriusnő az Admiralitás-szigeteken. Mult év augusztusában e címen adott hírt a Magyar Evangéliumi Keresztyén Missziói Szövetség arról, hogy Molnár Mária diakonissza a

Liebenzelli-Misszió kötelékében az Admiralitás-szigetek csoportjába tartozó Mánus szigetére megy. Azóta a kiküldésnek fontos akadálya merült fel, a tübingai trópusi kórház Molnár Máriát a forró égövi klíma elviselésére alkalmatlannak nyilvánította. Minthogy azonban a bizonyítvány nem hangzott kategorikus bizonyossággal, félév eltelte után maga a Liebenzelli-Misszió vetette fel egy új vizsgálat gondolatát. E vizsgálat teljesen megnyugtató eredménnyel végződött s ma már úgy áll a helyzet, hogy Molnár Mária, ha Isten is úgy akarja, a Liebenzelli-Misszióval kapcsolatosan, de a Magyar Ev. Ker. Missziói Szövetség misszionáriusaként megy ki Mánus szigetére. Az útiköltség a podgyász szállításával együtt kb. 2300 pengőbe kerül, mely összeget kb. félév leforgása alatt kell a missziói szövetségnek előteremteni, mert a kiutazás minden valószínűség szerint az őszi hónapokban fog megtörténni. Molnár Mária künti tartása havi 80—110 pengőbe fog kerülni aszerint, hogy a misszió ültetvényeiben milyen lesz az aratás s különösen hogy üt ki a kókusz-szüret. A Missziói Szövetség a magyar evangéliumi keresztyénséghez fordul s kéri az összes egyházak és egyesületek támogatását a nagy cél megvalósításához. Külön missziói ünnepélyek jövedelme e célra volna beküldhető. Molnár Mária egyébként kész a következő hónapok folyamán bárhol missziói előadást tartani a Csendes Óceán szigetein folyó missziói munkákról. Ilyen irányú megkeresések a missziói szövetség titkárához, Czmorek Jenő református lelkészhez küldendők (Budapest, VIII., Gyulai Pál-u. 9.). Az ügy részleteiről az egyetlen magyar külmisziói lap, a Hajnal hoz részleteket, mely havonként illusztrálva jelenik meg rendkívül változatos missziói tartalommal, előfizetési díja rendkívül olcsó, hogy mindenki más lapok mellett is járathassa — egy évre mindössze 1 pengő. A kiadóhivatal, hova a missziói adományok is küldendők: Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9.

A debreceni református Kollégium Internátusába és konviktusába felvételért egyetemi hallgatóknak aug. 15-ig kell folyamodni a Kollégium igazgatóságához. A kérvény kültetén fel kell tüntetni, hogy a folyamodó az internátusba és a konviktusba, vagy csak az egyikbe való felvételét kéri-e, továbbá azt, hogy az egyetem melyik karán fog tanulni. A kérvényhez melléklendő: 1. az index, első éveseknél érettségi bizonyítvány, lehetőleg hivatalos másolatban; 2. a szülők családi, vagyoni és társadalmi helyzetéről kiállított újabb keletű helyhatósági bizonyítvány; a 3. szülőnek, vagy gyámnak közjegyző, vagy a helyhatóság előtt kiállított nyilatkozata, hogy az internátusi és konviktusi díj megfizetésére kötelezi magát; 4. hatósági orvosi bizonyítvány, hogy a folyamodó fertőző betegségben nem szenved; 5. a folyamodó nevére megcímzett és felbélyegzett postai levelező-lap, válaszcéljára. Évi díjak díjfokozatonként az internátusban: I. 20, II. 60, III. 132, IV. 200 pengő; a konviktusban (reggeli, ebéd, vacsora): I. 36, II. 108, III. 204, IV. 300 pengő. A díjak negyedévenként előre fizetendők. A III. és IV. díjfokozatban havi díjat is

lehet fizetni. Havi díj a III. díjfokozatban internátusért 16.50 pengő, konviktusért 25.50 pengő, a IV. díjfokozatban internátusért 25 pengő, konviktusért 37.5 pengő. A konviktusi havi díj csak azokra a hónapokra fizetendő, amelyekben a konviktus igénybe vétetik. Az internátusi díjat az egész félévre meg kell fizetni, akár két negyedévi, akár négy havi részletben. Kedvezményes díjfizetésben csak olyan protestáns vallású hallgatók részesíthetők, akik a konviktusban étkeznek. Párnát, takarót, lepedőt és mosatást az internátus nem ad. Az egyetemre való felvételért külön kell folyamodni az illető egyetemi kar dékáni hivatalához.

Felvételi hirdetés a Kálvineumokba az 1927—8. tanévre. 1. *Ingyenes* helyre felvétetik 35 fiú s 15 leány lelkészárva, akiket az intézet lát el könyv- és írószerekkel s akikért fizeti az iskolai díjakat, ezzel szemben az anyák, vagy gyámok nyilatkozatot tartoznak csatolni a felvételi kérvényhez, hogy a konventi neveltetési segélyről a Kálvineum javára lemondanak. — Melléklendők: keresztlevél, iskolai-, újraoltási-, vagyoni- s lelkészi bizonyítvány. Egy családból csak egy árva vehető fel. Elégtelen jegyű s hármás magaviseletű árvák nem vehetők fel. 2. *Kedvezményes* helyre 5—5 szegénysorsú, kiváló előmenetelű közhivatalnokgyermek, vagy egy családból a második lelkészárva. Szegénység hatóságilag igazolandó. 3. *Teljes* díjra 85 középiskolás fiú s 85 elemi-, polgári-, középiskolai-, női ipar-, kereskedelmi iskolai, vagy továbbképzős leány évi 800 pengő ellátási s 50 pengő beírási, orvosi stb. s 5 kgr. jó hazai szappan díjfizetés mellett. Ezért kapnak ötszöri étkezést, lakást, fűtést, mosást, orvosi kezelést s tanári felügyeletet. — A fiú-intézetben egy tanár-igazgató s 3 felügyelő-tanár, a leányinternátusban 1 tanár-igazgató, 6 tanár s az intézeti lelkész végzik a felügyelet, irányítás, nevelés korrepetálás munkáját. Kérvényhez iskolai, újraoltási s orvosi bizonyítványok melléklendők. — A továbbképző intézetben elméleti tárgyak mellett háztartás, főzés, kertészet, szabás-varrás taníttatnak. Mindkét intézet tagjai a házi, kertészeti s gazdasági munkában tartoznak résztvenni. — A fiúk a hajduböszörményi, a leányok a nyíregyházi Kálvineum igazgatóságához küldjék kérvényüket folyó évi július 10-ig, onnan kapnak kérésre a szükséges tudnivalókat tartalmazó prospektust s múlt évi értesítőt, valamint válaszbélyeges boríték mellett minden irányú kérdésre tájékoztatást. — Debrecen, 1927 június 5. *Kiss Ferenc*, elnök.

Értesítés. Dr. Varga Jenőnek immár harmadik évebe lépő fiúinternátusában, mely mintegy a kollégiumi internátus kiegészítő részének tekinthető, amennyiben az a jelentkezők nagy száma miatt nem képes minden vidéki tanuló befogadni, az ellátási díj az 1927—28. iskolai évre 900 pengő, mely havi előleges részletekben is fizethető. Az intézetben folytatott komoly

nevelői munkáról két év alatt alkalma volt mindenkinek meggyőződést szerezni. Aki gyermekének testi, lelki fejlődését szíven viseli, az a legteljesebb bizalommal adhatja gyermekét ez intézetbe, mely minden, e téren jogosan támasztható igényt ki tud elégíteni. Cím: Dr. Varga Jenő Debrecen, Bercsényi-u. 38. szám.

Takarékpénztári csekkszám 43.916.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lapfajdos:
Dr. KUN BÉLA.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől
1548/1927. szám.

Körlevél

a nagytiszteletű esperes urakhoz, a középiskolák igazgatóihoz.

Hegedüs Lorántnak „Harc az igazságért“ című könyvét, amely tartalmazza a magyar nemzet szenvedéseit, igazát, a trianoni bilines jogtalanságát, a magyar feltámadás jogát és lehetőségét, — figyelemmel arra, hogy a szerző magyar református egyházunk egyik oszlopos tagja, — de tekintettel a könyvben lefektetett magasztos elvekre, ajánlom támogatásra, a lelkészi hivatalok, egyházi és iskolai könyvtárak számára való megrendelésre.

A serdültebb tanuló ifjúság részére alkalmas vizsgai jutalomkönyvül is.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1927. évi június hó 8.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázati hirdetés.

A vésztői református egyház pályázatot hirdet egy, a község közepétől három kilométernyi távolságra, keskenyvágányú gazdasági vasúti megálló mellett fekvő, külterületi iskolai férfitanítói állásra. Kötelessége a református egyház szellemében és tanterve szerint egy hat osztályú elemi népiskola tanítása és növendékeinek református vallásos nevelése. Különös kötelessége novembertől márciusig téli vasárnapokon a tanteremben összegyülekező híveknek bibliamagyarázat és ismeretterjesztő vallásos előadások tartása. Ezekért fizetésébe be nem számítható tiszteletdíj jár és pedig minden megtartott bibliamagyarázat, illetve előadás után 6—6 pengő. Tanítói javadalma természetbeni lakás egy 900 négyszögöles telken s 1600 négyszögöl gazdasági gyakorlótér, a szolgálati idő

KUN JÓZSEF késműves és műköszörműs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

szerint a felekezeti tanítók számára megállapított fizetésnek tíz százaléka az egyháztól, kilencven százaléka az államtól.

Ezenkívül pályázatot hirdet egy férfi és egy nőtanítói állásra, amelyeknél szabályszerű lakbér van s a törvényszerű készpénzfizetés tíz százalékát az egyház, kilencven százalékát az állam adja. Kötelességük a reájok bízott osztály vagy osztályoknak a református egyház tanterve szerinti vezetése, a növendékeknek református szellemben való nevelése, bibliai vasárnapi iskola vezetése, a lelkész utasítása szerinti belmissziói munka végzése, vagy a presbyterium által megállapított külön óradíj mellett nem református jellegű iskolában a vallás tanítása, megbízás esetén gazdasági irányú ismétlőiskola tanítása, amelyeknél a gazdasági és vallástani tárgyak tanításáért külön díj van megállapítva. Megfelelően felbélyegezett és megfelelő mellékletekkel ellátott kérvények, annak megjelölésével, hogy melyik állásra pályázik, a lelkészi hivatal címére folyó évi július 2-ig adandók be. Magyar állampolgárság hitelesen igazolandó. Vasárnapi bibliai iskolát már vezetett tanítók előnyben részesülnek, B. lisztások és menekültséget hitelesen igazolók egyenlő képesítés esetén a miniszter által kikötött előnyben részesülnek. Csak kellően felszerelt és felbélyegzett kérvények vétetnek számításba.

Gönczy Béla,
református lelkész.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vásárú

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

Renoválják a losonci református templomot.
A losonci református templom, mely történelmi műemlék, a legutolsó renoválás óta annyira megromlott, hogy most újból renováció alá kerül.

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FÖTÉR (SNI)ÁT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélyszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a megveszéltek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

Debrecenben rendelések átvételére Tóth József szabómester úr Csapó-utca 59. szám. — Ujpesten Petőcz Endre szabómester úr készsége általnak feleim szolgálatára.

Tekintetes SZÁNTÓ JÓZSEF papi szabó cég

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Folyó hó 3-án kelt levelére értesitem, hogy Thomay Dezső teológus barátom jelenleg ugyan még Debrecenben tartózkodik, de június 1-től kezdve már Vésztőre (Bihar m.) van segédlelkésznek kinevezve. Palástra azonban sürgősen szüksége van s így szíveskedjek Szántó úr ezt még debreceni címére elküldeni.

Nem mulaszthatom el, hogy annak a palásznak a készítéséért, amelyet nekem még 1925-ben édes anyám rendelt Önöknél, ne gratuláljak.

Már két éves. Sokszor megázott s úgyszólván minden nap használatban van, de mégis új, jó, izléses és esinos. Minden teológus barátomnak és segédlelkész társaimnak szívesen és jó lelkismerettel fogom a céget figyelembe ajánlani.

Debrecen, 1927 május 6.

Tisztelettel:

Tukacs György, debreceni s.-lelkész,
főiskolai szénior.

Kedves Szántó Úr!

Gyülekezetem abból az alkalmából, hogy a biharmegyei Ártándra megválasztottak rendes lelkésznek, egy szép palásttal és süveggel óhajt megajándékozni, melynek december 15-re legkésőbb itt kell lenni, mivel már karácsonykor, vagy előtte vasárnap kibúcsúzom. Kérem ezért azonnal értesíteni Szabó Károlyné címére, hogy a közönség előtt felmutathassa, zárt levélben, hogy mennyibe kerül 159 cm. hosszú palást és 58-as süveg.

Válaszát várho és méltányos árat remélve, maradok kiváló tisztelettel
Kaba, 1926 nov. 30. Koródy Gyula, ref. lelkész.

Kedves Szántó Úr!

Az általa küldött palást és süvegnek csinosága, szépsége, művészi kivitele nagyon meglepett bennünket s igazán nagyon meg vagyok elégedve.

A pénz postán beküldetett.

Kaba, 1926 dec. 13.

Koródy Gyula, ref. lelkész.

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpóda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,

hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

Teljes ellátásra felveszek az 1927-28. tan-
évre, három, négy intelligens tanuló-leányt. Első-
rangú ellátás és felügyelet. Zongorahasználat, fürdő-
szoba. Internátusival azonos díj. Bővebbet levélben.
Dicsőfi Margit, tanítónő Debrecen, Kossuth uca 33.
Dócy intézet címre kérek ajánlatokat.

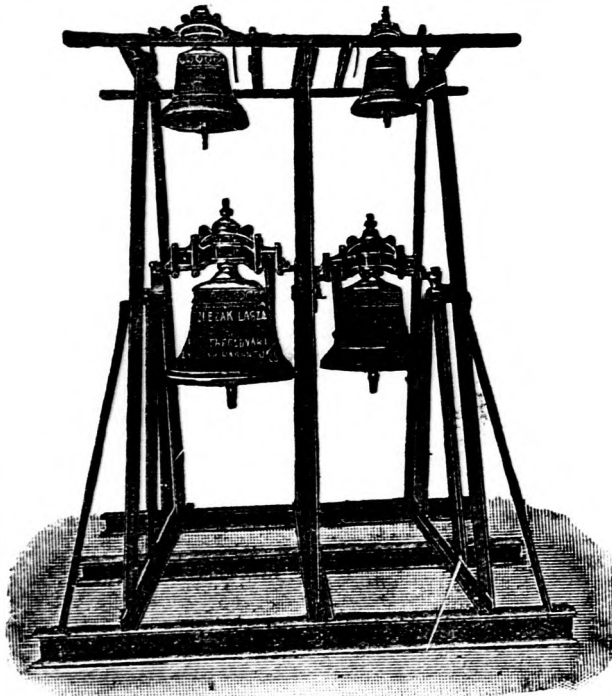
Debreczeni István
órásmeister
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák
raktára.

Az 1926. évi debreceni
iparkiallításán díszoklevéllel, a budapesti
orsz.kiallításán aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyar
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-
HAZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon
aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz.
Kézművesipari Tárlat versenyén a m. kir. korm. díszoklevéllel kitüntetve
és az 1926. évi kézműipari kiállításon a m. kir. kormány által
díszoklevéllel kitüntetve.

ELISMERŐ BIZONYÍTVÁNY.

Alulírott a *Ronádfa-Hernádfai* református egyházközség
nevében is kedves kötelességet teljesítünk, midőn hálás köszö-
netünket és elismerésünket fejezzük ki *Szlezák László* buda-
pesti haranggyáros urnak gyülekezetünk részére öntött, remek
kivitelű, gőnyörű érces hangú harangokért.

A *Szlezák* haranggyár további működésére Isten gazdag
áldását kétféle őszinte köszöntésünket jelentjük.
Ronádfa, 1927 május hó 20-án.

Horváth János
ref. egyházközs. gondnok.

nyéki Zeke Gyula
református lelképásztor.

Protestáns egyházi irodalom.

Ujdonságok !

	Pengő
Andrási K.: Bibliamagyarázatai . . .	4—
Ozeglédy S.: Imádkoztatok és buzgón kérjetelek (imakönyv) kötve . . .	2:20
Ugyanaz diszvászonzkötés	4—
Ugyanaz bőrkötés	8—
Csürös: Peldánakokáért	2:80
Farkas: A magyarországi protestáns egyház hitbajnokai	—64
Fosdick: Az imádság értelme	2:80
— A hit értelme	4:50
Gönczy: Isten hatalmas keze alatt (pré- dikációk)	7:50
Hastings: Isten napjai (ifjúsági pré- dikációk)	4—
W. Heins: Református dogmatika . . .	14—
Ince Gábor: Az örökkévaló torná- cában	1:36
Kolfhaus: Dr. Kuyper Ábrahám élet- rajza	9:50
Makkai: Magyar fa sorsa (Ady tanul- mány)	3:50
Ravasz: Magyar bánat	1:20
— A halál árnyékában	8—
— Tudom kinek hittem	12—
Szabó: Miatyánk	1:28
Vásárhelyi: Megvigasztaltatva — vigasz- talni	8—

Vizsgai jutalomkönyvek:

Gyökösi: Debreceni meséskönyv . . .	2—
Kőrösi Kálmán: Hit és haza (versek)	—20
Protestáns családi könyvtár kötetén- ként	—80
Tóth: Tiszteletes bácsi meséskönyve .	2—
Uray Sándor: Méliusz kis könyvtára 10 füzet	3:60

Kaphatók a

„MÉLIUSZ”

könyv-, papir-, írószer- és
zenemű nagykereskedés

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.

Postai megrendelések azonnal expediálnak.